Št. 57. V Gorici, dne 18. julija 1899. **Tečaj XXIII.**

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanjih, in sicer: vsaktorek in petek, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 5. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . gld. 6·—
pol leta . . . . . » 3·—
četrt leta . . . . . » 1·50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici štv. 9 v Gorici v «Goriški Tiskarni» A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od «Soče» trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1·20.

«Soča» in «Primorec» se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo in odpravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadstropju zadej. — Urednik sprejemlje stranke vsak dan (razen ob nedeljah) od 11. do 12. ure predpoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravništvo.

Oglasi in poslanice

se računijo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnine in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen «Soče» in «Primorca» še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopičih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vseletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v «Slov. knjižnici» se računijo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Bog in narod! «Gor. Tiskarna» A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Zaupnica dr. Tumi.

Prijazni trg Kobarid ob Soči se je odločno postavil za čast svojega vrlega zastopnika v deželnem zboru. Včeraj je imelo občinsko starašinstvo slavnostno sejo, v kateri je volilo župana, ob enem pa je izreklo soglasno zaupnico poslancu dr. Tumi. —

Brzojavka, katero smo prejeli včeraj popoldne, se glasi doslovno:

Prilično volitve- županstva je sklenilo soglasno starašinstvo Kobaridske občine — popolno zaupanje deželnemu poslancu dr. Tumi ter obsoja napade, prijavljene v časopisu „Gorica“ (pokvarjena brzojavka jo imenuje „Poritna“), **najodločneje, prosče ga, naj vstraja na sedanjem mestu v delovanju na narodnem in gospodarskem polju.**

Ta izjava iz vedno narodno probujenega trga bodi dr. Tumi v tolažbo za krivice, katere mu delajo njegovi tovariši, ki bi bili morali do komolca Boga hvaliti, da imajo v svoji sredi takega delavca, kateri pred tujim svetom vsaj nekoliko pokriva našo slovensko mizerijo v deželni hiši! — Po glasovih iz ostalih trgov sodeči moremo zatrditi, da uživa dr. Tuma povsod veliko zaupanje. Pričakujemo pa, da se to tudi javno pokaže. — Imamo glasov odličnih mož z dežele, ki najodločneje obsojajo nečuveno postopanje proti njemu. Pisani so takó ostro, da danes se ne upamo ž njimi na dan. Kdor ni slep in gluh, je lahko prišel do spoznanja — da spletkarenje proti dr. Tumi je naletelo na odločen odpor večine zavednega prebivalstvá. —

Obžalujemo neizmerno, da so se naši prvi možje udali intrigam ljudij, katerim je dr. Tuma na poti v dosego strankarskih namenov! Zdaj pa imamo v svoji sredi ravs in kavs — in čiharno lahonstvo si veselja roke mane. Mi pri «Soči» odklanjamo vsako odgovornost za vse posledice, kajti postavili smo se le proti krivici in nečuvenemu nasilstvu.

Društvo „Sloga“ in dr. Tuma.

Dne 25. maja t. l. smo imeli občni zbor „Sloge“, torej precej pozno, ako pomislimo, da je prišla „Sloga“ v sedanje roke dne 22. septembra l. 1890.; zamujenih je bilo torej celih 8 mesecev. — Ali tudi takrat „Sloga“ še ni prišla do delovanja, ker deseti odbornik ni dobil dovolj glasov — in radi tega predsednik ni niti povabil odbora v sejo, da bi se sestavil. Pač pa je povabil vse odbornike in namestnike, izvzemši dr. Tumo, da so podpisali oklic, s katerim izjavljajo, da „narodno vodstvo“ potrebuje novega glasila. In res je izšla „Gorica“ 7. t. m., a že drugi dan so vsi ti „narodni voditelji“ (kakor jih imenuje „Prim. List“) — odstopili. Sedaj imamo torej silno skrhano „narodno vodstvo“ — ki pa ima svoje glasilo.

Odstopivši „narodni voditelji“ so namreč poslali 8. t. m. dr. Gredorčiču pismo, v katerem pripovedujejo najprej, kakó „nečuveno“ da je dr. Tuma napadel na zadnjem občnem zboru — dr. Gregorčiča, ki je pa v svoji prirojeni pohlevnosti in ponižnosti prezíral ono postopanje.

Podpisance je postopanje dr. Tume v srcé zabolelo (kdaj, ali 25. maja ali šele 8. julija?!) in ne morejo gledati, da bi dr. Gregorčiča napadal mož, ki se pri nas takorekoč niti udomačil ni. (Trije podpisanci pa — so se že udomačili in se čutijo povsem na gorkem, kakor je videti, dasi vsi trije skupaj niso storili za našo deželo — za desetino jednega dr. Tume!) Na to nadaljujejo doslovno:

Gospod dr. Tuma je poudarjal v posebnem pismu na društvo «Sloga» dne 9. jan. t. l., da noče več dajati svojega imena vodstvu političnega društva in delegaciji dež. zbora, «kjer ni možke energije, ni načrta, ni vodilni misli», kar je za ves odbor imenovanega društva zelo žaljivo; pri vsem tem je pa na svojo pest kandidoval v odbor onega društva vkljub temu, da mu je bilo znano, da pridejo v odbor večinoma vsi prejšnji odborniki ter je Vas predlagal kot predsednika v izvolitev, kar stavi v čuden svit doslednost g. dr. Tume.

Uvažujé vse to in neopravičene in nečuvene napade na slovenske poslance, katere je izustil g. poslanec Tuma pri občnem zboru «Sloge» in drugod, ki imajo namen, izpodkopavati ugled slovenskih poslancev pri njihovih volilcih in kateri morajo uničiti vsako uspešno njihovo delovanje proti skupnim nasprotnikom;

oziráje se na čudno postopanje g. dr. Tume po onem občnem zboru, ki hodi svoje poti in se ne čuti vezanega na «Slogin» program, dasi je opetovano zatrjeval, da ne bode motil programa Vaše stranke in imenovanega društva;

z ozirom tudi na neovrgljivo resnico, da — če kje — ni mogoče pri nas uspešno delovati za blaginjo našega naroda brez jednotnega, solidarnega postopanja;

sklenili smo podpisani, da nočemo več sedeti skupaj z gospodom dr. Tumo v društvu «Sloga» ter polagamo svoje mandate v roke svojih volilcev.

Prosimo, velečastiti gospod doktor, da vzamete to našo izjavo na znanje ter da ukrenete, kar se Vam vidi potrebno.

V Gorici, 8. julija 1899.

Ne bomo se spuščali v podrobno kritiko te izjave, ki obsega le neke splošne trditve brez dokazov, brez dejstev. Mi bi pa lahko našteli premnoga dejstva, ki bi dokazovala, da razni podpisanci sami se niso dosti brigali za „Slogin“ program in so „spodkopavali ugled slovenskih poslancev“ — in so rohneli ter zatrjevali, da — „ni možke eneržije, ni načrta, ni vodilnih mislij“, kar so imeli tudi po vsem prav, saj je predsednik sam včasih isto potrjeval. Ako treba priče — jih imamo.

Dovoljujemo si le opozoriti na dejstvo, da je dobil dr. Tuma 164 glasov vkljub temu, da je takó nastopal na občnem zboru. Zaušnica, katero so torej hoteli gospodje priložiti dr. Tumi, leti na 164 volilcev!

Celih 6 tednov je torej preteklo, predno so gospodje spoznali, da „nočejo več sedeti z dr. Tumo v odboru“. Med tem časom, ko se je kuhalo to monstruozno „prepričanje“, so pa nekateri podpisanci še vedno dr. Tumo — hvalili in grajali druge sopodpisance!

Kaj sedaj? V odboru „Sloge“ so ostali: predsednik dr. Gregorčič, odbornik dr. Tuma in namestnik župan Zega v Kanalu, ki se torej niso odpovedali. Ker pa dr. Tuma ostane v odboru vsled častne izvolitve 25. maja, kajti ne more se ozirati na to, ali drugi gospodje hočejo sedeti poleg njega ali ne — tedaj ne ostane nič drugega nego da občni zbor „Sloge“ 20. t. m. izvoli v odbor take može, ki bodo hoteli sedeti v družbi z dr. Tumo. Ako se odpové potem tudi predsednik, ne bo kazalo drugače nego da se izvoli tudi nov predsednik. To je logika sedanjega tragikomičnega položaja!

Voliti bode treba 8 odbornikov in 4 namestnike. Koga? — O tem naj določijo volilci. — Pripominjamo pa, da je članstvo „Sloge“ danes jako dvomljive veljave, kajti veliko je uglednih mož v deželi, ki niso člani; oni bi bili torej izključeni od tega, kakó naj se dokumentuje javno mnenje v deželi. Nasprotno pa vemo, da so se razni gospodje jako potrudili, spraviti v „Slogo“ take ljudi, ki bodo le njihovo slepo orodje. Nekaj drastičnih slučajev nam je bilo naznanjenih iz Šempasa. — Špacapan Hrabroslav št. 1. ni bil nikoli ud „Sloge“ in ni sam nikdar pristopil. Ali nakrat je dobil vabilo na zadnji zbor in še — dve pooblastili, jedno iz Čepovana, drugo učitelja Stresa iz Breginja. — Špacapan Franc tudi ni bil ud, a dali so mu povabilo na neko drugo ime — in še dvoje pooblastil. — Dá, celó hlapec g. pl. Monarija je došel volit za se in z dvema pooblastiloma. — Danes so se prvima dvema oči odprle, da ju župnik Grča nosi je več med svoje pristaše. — Brez dvoma niso osamljeni slučaji o podobnih spletkah.

Vkljub sedanji sestavi „Sloge“ svetujemo vsem članom, naj pridejo vsekakor na ta izredni občni zbor, ki nam mora prinesti nekoliko razjasnenja. Pridite torej vsi, ki so zanimate za občni blagor, in pripomorite s svojo navzočnostjo in svojim glasom, da pridemo — do jasnosti in odkritosrčnosti v naši domači politiki!

Prečastitemu gospodu

dr. Ant. Gregorčiču,

državnemu in deželnemu poslancu, predsedniku političkega društva „Sloga“.

V pismu od 9. t. m., ponatisnenem v listu „Gorica“ od 14. t. m., blagovolili ste v družbi z deželnimi poslanci, izven dr. Abrama, izreči najostrejšo obsodbo o meni kot možu in poslancu. Poostrila se je ta obsodba v vstricnem pismu odbornikov društva „Sloge“ na Vaš naslov, v katerem se namigava na

---

— 44 —

MARCO · VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

Ko je takó poteklo nekaj časa, je Ottorino izrazil željo, da bi čim preje prišlo do poroke; pri tem je pa povdarjal potrebo, da bi vsaj nekoliko časa vse tajno ostalo. Ker se je to Ermelindi sumljivo zdelo, je sklenila, da hoče na vsak način priti na čisto v tej reči. Ko mu na to ni dala mirú, je on nekaj omenil o Marku, namreč, da bi mu utegnilo biti neprijetno, če bi se to hitro razglasilo, ker bi morebiti potem svet mislil, da je Marko prišel v navskrižje z Rusconijem. Lehko bi se bilo mislilo, da je res takó. Vendar Ermelindi ta razlog ni zadostoval, kajti dozdeval si jej je premalenkosten, da bi zamogel pahniti mladeniča v takó globoko otožnost, kakoršno je kazal. Zató je začela zopet in še silneje pritiskati na-nj, in ga je nadlegovala in mučila toliko časa, dokler se ni udal in razložil natanko vse zadeve, kakor je bila v resnici, ali bolje povedano, kakor je on sodil, da mora biti. Lehko si mislite, kakó se je raztužila in prestrašila Ermelinda, ko je vse to izvedela.

Kadar je po tem razodenju bila ljubeča mati sama s svojo jedino hčerjo, in jo je videla sedeti tam tiho in žalostno, dobro vedé, kakšen črv ji grize srcé, kaj jej je imela reči? — Naj nikar več ne misli na poroko, naj pozabi Ottorina? — Sicer je mislila, da ni prišlo še takó daleč, da bi jej morala kaj takega svetovati; pa spoznala je tudi, da bi sedaj tak svet prišel že prekasno. Ali naj bi jej torej v srcu netila zubelj, katerega bi kasneje ne mogla več pogasiti, zubelj, kateri bi imel njeno življenje pokončati?

Premislila je, da bo najbolje, če jej vse odkrije. Od tistega časa se je Ottorino pogostoma skrivno posvetoval z materjo in hčerjo. Tolažil ju je s temi nadejami: «Marko», je dejál, «odide kmalu v Toskano, in kakor kaže, ostane tam dolgo časa. Velika oddaljenost in pa nove skrbí, katere si nakoplje, mu razpršijo iz glave sedanje muhe, kajti to je le neka prehodna trma, katero bi hotel videti izpolnjeno le sedaj, a potem se kmalu vse razkadí. Jaz poznam njegovo navado. Kadar bo Bice že moja, se vse poravná. Boste že videli: jednemu dogodku bo sledil drugi, in čas vse lepó pogladi. Kadar se vrne, Bog vé kedaj, mu morda ne bo več toliko mar za Rusconijevo prijateljstvo, kakor kaže sedaj; mogoče pa tudi, da bo Rusconi toliko cenil Markovo prijateljstvo, da se ne bo kazal razžaljenega zavoljo neke še ne določene zadeve. Ker, kakor vama pravim, ne le da jaz nisem nikoli zadal svoje besede, pa tudi Marko se ni resno lotil te zadeve. — In pa je treba uvaževati tudi mojo vedno udanost do njega, in usluge, katere sem mu storil; — on ni vajen tega pozabljati».

Bice je bila videti pomirjena, ko je slišala te in jednake razloge, toda materi vse to še ni zadostovalo.

In bilo je še drugo zlò. Bog varuj, če bi grof od kake strani zvedel, kakó se Marko ustavlja tej poroki; potem bi se gotovo vse razbilo. Kajti on bi bil pripravljen vse storiti, rajše ko priti v zamero pri tem možu. Tedaj le tiho vsi, in ko so se dogovorili, da bi se imela obhajati poroka po Markovem odhodu, so takó čakali, da je nekega dne prišel v grofovo hišo Markov sel, ki je v imenu svojega gospoda popovabil očeta in hčer k veselici, o kateri smo že prej govorili. Ottorino se je tega zeló razveselil, in dasi mu je bilo jako žal, ker je bil izključen on, je vendar vspešno pobijal vse razloge, katere je navajala Ermelinda, ki je hotela, da bi grof ne peljal hčere seboj. Ravno takó je pregovoril tudi Bice, katera bi bila rajše doma ostala, in sklenilo se je, da tudi ona vsprejeme vabilo.

Tisti večer, v katerem se je imela vršiti veselica, se je grof sprehajal po veliki dvorani svoje hiše že pripravljen na odhod. Imel je na sebi obleko iz dragocenega baržuna s cvetličicami, na nogah pa čeveljčke, ki so bili spredaj podaljšani in ostro zoženi; sprednja podaljška sta pa bila obrnjena navzgor, in z zlatima verižicama pripeta k nogam pod kolenom. Takó oblečen se je torej sprehajal, držeč se ponosno kakor pav, svest si svoje lepe oprave.

Neka njegova sestra, ki je imela spremljati Bice namesto matere, in je čakala sedé pri Ermelindi, je bila nevoljna, ker je videla, da se netjakinja pomuja sedaj s to sedaj z uno pretvezo, in da si nazadnje še daje popravljati od svoje Laurette neki srebrni trak na glavi, češ, da se jej je pokvaril.

(Dalje pride.)

razna dejanja, koja bi bil izvršil na škodo narodni naši politiki. Eno in drugo pismo me obsoja, ne da bi napovedalo jasnih razlogov in dejanj. Gori imenovano glasilo na izjavi podpisanih deželnih poslancev opremlja obe pisme, in v tem komentarju „sumniči“ se me v splošnih izrazih.

Ne morete tajiti, da mora vsaka obsodba razložiti kaznivo dejanje in utemeljiti, ali je isto dokazano ali ne. Dolži se me! Iz vsega, kar sem čital v novem glasilu nekaterih deželnih poslancev, pa ne vem, česa? Navada je tudi, da sodnik zasliši obe stranki ob očitanih dejanjih. Mene se ni, marveč se smatra molče vse dokazano, kaj in kako, se niti ne pove. Blagovolite torej, prečastiti gospod poslanec, opredeliti prijavljena mi očitanja Vaša in gg. poslancev ter navesti „facta“, da se bodem vedel zagovarjati, ali da mi bode moč na poslano mi izjavo vsaj odgovoriti.

Tako Vas tudi prosim, da se blagovolite izrazite, ali priznavate politični narodni program, pod kojim ste bili izvoljeni i Vi i gg. poslanci l. 1895, program, kojega in kakor ga je „Soča“ razvijala. Ustrežete mi, ako navedete one točke tega programa, proti katerim sem se pregrešil, da, neobhodno potrebno je, da te izrecno napoveste.

Za danes dovoljujem si opozarjati Vas in gg. soposlance na dve okoliščini, kateri ste morda nehote spregledali.

V svojem pismu od 9. januvarja 1899 na Vaš častiti naslov, dal sem političnemu društvu „Sloga“ svoj mandat na razpolaganje. Prepričan sem bil, da delovanje deželnih poslancev po potih in načinu od srede 1897 naprej ne more imeti drugih posledic kot neuspehe, in dejanski dosorej tudi druzih ni imelo. Po drugi strani izogniti sem se hotel vsakemu razporu, in radi tega nastopil pot, po kat[illegible]i se brez daljše odgovornosti in nepot[illegible]ga šuma iznebil mandata. To pismo zadrževalo se je skoraj štiri mesece, in odbor političnega društva „Sloga“ moje ponudbe ni sprejel. Ako je bilo takozvanemu narodnemu vodstvu in vodstvu političkega društva „Sloga“, ki je eno in isto, do tega, da se je stvar izvršila brez razpora, brez ustanovitve novega lista in nove stranke, t. j. stranke sedanjih državnih in nekaterih deželnih poslancev indiskretno, ne da so se vlačile različne stvari na javnost; zakaj ni na moje pismo od 9. januvarja priprosto in po domače odgovorilo: „želimo, da odstopite?“ To sem bil storil, in bilo je mir besedi!

Kratko pred občnim zborom političkega društva „Sloga“ dne 25. maja 1899 nakupilo je „narodno vodstvo“ prej Obizzijevo tiskarno. Dotorej imel sem prizadeto edino le svojo osebo kljubu napadu štirih deželnih poslancev na me kot predsednika „Goriške ljudske posojilnice“, torej ne na političnem, ampak strogo narodno-gospodarskem polju. Dotorej bil sem še vedno odločen za izstop, imajoč vsaj toliko zaupanja v „narodno vodstvo“, da ne zaide na strankarska pota. Z nakupom tiskarne moralo je to zaupanje izginiti ter dati mesta prepričanju in iskrenemu ogorčenju, da „narodno vodstvo“ zlorablja svojo moč proti posameznim osebam, ki so njega samovolji na poti. Z nakupom „narodne tiskarne“ je „narodno vodstvo“ iskalo razpora in tudi našlo.

Na te dve točki drznil sem se opozoriti Vas, prečastiti gospod soposlanec, in ponovno prosim, da mi napoveste, seveda dogovorno z gg. soposlanci, podpisanimi na izjavi, ona „facta“, radi katerih ste me že obsodili „in contumaciam“. Ako mi dokažete kako krivdo, ne preostane mi druzega nego skesano podvreči se tej strogi obsodbi. Ako mi ostanete dolžni odgovorov in dokazov, potem, prečastiti gospod soposlanec, ne morem si kaj, da bi ne obračal Vaše obsodbe od 9. t. m. na Vas in gg. podpisane soposlance.

Golemu terorizmu pa se ne morem udati, ker mi to brani možatost in doslednost.

Z vsem spoštovanjem

dr. Henrik Tuma,
deželni poslanec in odbornik.

V Gorici, dne 16. julija 1899.

* * *

V zadnji „Gorici“ je priobčilo osem deželnih poslancev odprto pismo „odvetniškemu kandidatu“ (oh! oh! kakó nizko!) dr. Henriku Tumi, pozivljaje ga: naj odloži deželno odborništvo. — V tem pismu niso povečali ne enega stvarnega razloga, ki bi opravičil tak poziv. Pravijo le, da je dr. T. očital dr. Gregorčiču, da nima nikakega pravega programa, da je javno „žalil“ in „sramotil“ soposlance ter da noče složno postopati z drugimi poslanci, toda povedali niso, kdaj se ni pokoril kakemu klubovemu sklepu. — V deželnem odboru smo krvavo potrebovali moža takó obsežnega znanja in odločne volje, da bi stopil na prsto zakotništvu, šušmarstvu in raznemu „—stvu“. To se tudi dosledno izvršuje, toda poslanci „niso prepričani, da dr. T. vrši svojo nalogo v njihovem smislu“, zató ga pozivljejo, naj jim zopet vrne mandat, ki so mu ga poverili. Toda dr. Tuma jim zadaj še ne izpolni vroče želje, ker je bil izvoljen v odbor od osmerice poslancev kmečkih občin, med katerimi pa ni podpisanih treh zastopnikov slov. veleposestva. Dalje ne stoji nikjer zapisano, da slovenski poslanci morajo biti o čem prepričani; dovolj je, ako dr. Tuma kot pravnik in zastopnik naroda po svoji vesti vrši prevzete dolžnosti. Ali mar hočete, da pride v deželni odbor novinec in vrhu tega še nejurist, da požene zopet bogato klasje ono zakotništvo in drugo „—stvo“, katero je dr. Tuma vsaj deloma zatrl in se s tem zameril takó grozno, da se zakotnjaštva in „—stva“ oče zdaj v „Gorici“ maščuje nad njim?! Dr. Tuma uživa še zaupanje svojih volilcev, vsaj večine, kar si pa jako dovoljujemo dvomiti o marsikaterem drugem poslancu, zategadel bi bilo prej treba, da bi nekateri poslanci položili svoje mandate, dr. Tuma pa ostane vso to dobo poslanec in odbornik. Da pa poslanci pridejo sploh do kakega prepričanja o Tumovem delovanju v dež. odboru — jim je pot svobodna, naj se potrudijo! Da dr. T. mora ostati v „Slogi“ in dež. odboru, to je zahteva velike večine zavednih in treznih veljakov v deželi! Zató tudi ostane!

Dostavek uredništva *na odprto pismo* poslancev je pa kar naravnost monstrum — vrhunec zvijanja, zavijanja in pavšalnega udrihanja po možu, katerega hočejo politiški ubiti. Same besede, besede in besede, ki zbadajo, vzbujajo razna sumničenja, no ne povejo nenega dejstva, ki bi se moglo dr. T. šteti v greh. Kakó naj se mož brani! — Mi sicer vemo dvoje govoric (o viziti pri nadškofu in nameravanem pohodu dr. Pajerja), toda resnica je naravnost nasprotna temu, kar o dr. T. raznašajo! Naj pridejo gospodje s pozitivnimi dejstvi na dan, da jim po zaslugi odgovorimo!

O tem, kaj dr. Tuma — hoče, je že dovolj pokazal s svojimi deli. Ali ker so gospodje že takó nevedni, bolj od naših preprostih Slovencev, ki dobro vedó, na kaj dr. T. dela in kaj hoče — jim primerno odgovorimo o priliki. Prostora imamo dovolj, saj izhaja „Soča“ dvakrat in bo izhajala po novem letu trikrat na teden; moramo torej prihraniti nekaj gradiva tudi za prihodnje številke.

V znamenju
dvatisočletne civilizacije in kulture.

(Članek iz Istre).

(Dalje.)

Po istrskih mestecih so živeli in živijo še danes potomci Benečanov in drugih priseljenih Italijanov. Le-ti so živeli in živé še danes edino ob nevednosti ubogega istrskega seljaka, katerega ti potomci Romuia in Rema smatrajo za ednakovrstnega z živino. Suženjstvo je formalno sicer že odpravljeno, ali pri nas traje dejansko še nadalje. To pa je mogoče le s pomočjo nevednosti! Treba je torej braniti slovanskemu ljudstvu Istre pristop v svetišče prosvete, treba zapirati pot do omike; istrski Slovan naj ostane vkovan v verige duševnega suženjstva, ker ako se razdrobé te verige, razdrobé se tudi verige telesnega suženjstva. V prepričanje tega pa je treba na vsaki način zabraniti, da se ljudstvo izomika, da se zavé svojega človeškega dostojanstva; za tem ciljem gredó vsa stremljenja vladajoče italijanske klike v Istri. Beneška republika ni bila narodna država, marveč aristokratična oligarhija, in ideje in cilji te oligarhije niso stremili po sreči naroda ali po blagostanju vseh narodnih delov, marveč le po razkošju enega edinega stanu; iste ideje pa, katere so prevevale nekdanjo beneško republiko, prevevajo tudi sedanje voditelje italijanstva v Istri, kateri so le po malem potomci beneških naseljencev, po večini pa laškim duhom navdahnjeni slovanski renegati. Spioh pa vidimo, da ni nikjer mej nobenim narodom tako velike razdaljenosti med priprostim ljudstvom in med razumništvom, nikjer tako velikega socijalnega nerazmerja, tako velike bede kakor ravno med narodom italijanskim. To pa ne izvira toliko iz siromaštva dežel, v katerih biva Italijan, ampak mnogo več iz dejstva, da italijansko razumništvo nima srca za priprosti narod. Mej drugimi narodi si razumništvo prizadeva vzgajati ljudstvo ter ga voditi do vedno večjega, materijalnega blagostanja in duševne popolnosti; italijansko razumništvo pa se ne briga za ljudstvo več nego toliko, kolikor baš potrebuje za dosego svojih enostranskih sebičnih ciljev. Iz tega je tudi jasno, zakaj je italijansko ljudstvo na tako nizki stopinji omike, zakaj vlada povsodi mej Italijani tako grozna socijalna beda, katere posledice so anarhizem in druga skrivna društva s svojimi grozodejstvi! Vzgoja, katere je deležen italijanski narod, ne more roditi drugih posledic nego so ravnokar omenjena. Italijansko razumništvo noče moralno krepkega naroda, kateri ve, kaj hoče, ampak zahteva moralno pokvarjenih mas, v katerih se dadó lahko razvneti strasti, to razumništvo hoče mase, katere zamore porabiti za svoje cilje, zahteva mase, katere nimajo lastnega prepričanja, ki se dadó voditi kakor kdo hoče, katere so zmožne za vse.

In ako se to razumništvo ne briga za lastne rojake, kako bi bilo mogoče, da bi se brigalo za naš narod, za naše slovensko-hrvatsko ljudstvo v Istri. Ne, kaj takega zahtevati bi bilo preveč; pač pa je le naravno, da si ta oligarhija prizadeva z vsemi silami, obdržati to ljudstvo v nevednosti, in je poleg tega še privesti do one stopinje moralne pokvarjenosti, kjer se nahaja italijansko ljudstvo! Sistematično se je demoralizovalo in se še demoralizuje to ljudstvo ter se zatira v njem vse blažje čute. In posledice tega pogubnega vpliva se vidi povsod. Ljudstvo je na mnogih krajih tako, kakoršno si želi vladajoča italijanska klika: demoralizovano, korumpirano, nedostopno vsem blažjim čutom, a poleg tega tudi materijalno izsesano, izmolzeno; z eno besedo rečeno: na robu propasti! In zadnji čas je, da so se pojavili rešitelji, ki kličejo ljudstvu: Ne naprej, ker tam je propad, ampak nazaj! Ker pa so se začeli oglašati oni, kateri kličejo ljudstvu, naj ne gre v propad, delajo drugi s tem večjo silo, da ga vendar pripravijo čez rob, da telebne globoko v propad. Ker pa to vendar ne gre več tako lahko, sledi ono besnenje, ono psovanje, katerega so deležni naš narod in njega zastopniki.

(Konec pride.)

Domače in razne novice.

Imenovanja. — Gosp. višji finančni kontrolor Karol Kastner je imenovan podravnateljem; višji oficijali Fran Štrekelj, Jako Šumi, Valentin Kosovel in Henrik de Ferro pa višjim kontrolorjem. Od poslednjih štirih so trije Slovenci.

Promocija. — Dne 22. t. m. bo promoviran na dunajski univerzi doktorjem prava g. Fran Pavletič, odvetniški koncipijent v pisarni dr. Gustava Gregorina v Trstu. Čestitamo!

Občni zbor „Sloge“. — Opozarjamo še enkrat, naj pridejo na občni zbor v četrtek vsi oni, ki menijo, da so udje. Do sinoči še niso bila razposlana posebna vabila. Po zadnjem zboru ni smel biti nikdo ne sprejet ne izbrisan, kdor je dobil torej vabilo zadnjič, mora biti član tudi za ta občni zbor! — Celó neki učitelj (!!) v goriški okolici, agitator za odstopivše odbornike, je razpošiljal tiskana pooblastila svojim znancem, češ, da se gre le za neznatno reč — za dopolnilno volitev jednega odbornika. Da drugi bolj prizadeti niso 2 meseca spali, je umevno. Od naše strani take agitacije ni bilo! — Želimo le — jasnosti in odkritosrčne besede na občnem zboru! Zategadel vabimo na zbor vse svoje somišljenike brez ozira na ta ali oni izid dopolnilnih volitev, kar je za nas postranska reč!

Nekoliko pojasnil na 1. št. „Gorice“. — Pod tem naslovom sem napisal dva članka. Kar sem povedal v petek, je potrdila tudi „Gorica“ istega dne; pokazala je svoje prave namene in dokazala, da izjava v 1. štev. je bila le pretveza, s katero je hotela opravičiti svoje rojstvo. To me odvezuje nadaljnih pojasnil. Nekaj dejstev v pobliže razjasnenje abnormalnih odnošajev bo sledilo polagoma. Meni se ne mudi, kajti širši krogi našega naroda so si že ustvarili precej jasno sodbo. — A. G.

„Prim. List“ in „Gorica“. — Nekdo nam piše pod tem naslovom: „Oba lista imata do cela enako tendenco; oba celó istega odgov. urednika; oba se razpošiljata na deželo pod istimi naslovi („P. L.“ jih posoja sestrici „Gorici“); v Gorici raznaša oba lista ista oseba; dejanski urednik „P. L.“ podpisuje tudi vse izjave za „Gorico“ in njeno politiko. — Zató je tudi brez dvoma, da „P. L.“ ne bo hvalil, kar bo „Gorica“ grajala, marveč da bo ž njo enih mislij. — Vprašanje je: čemu pa je bilo treba „Gorice?“ Dà, potreba! „P. List“ je bil zlasti med razumništvom vendar preveč na nekem slabem glasu — in treba je bilo nove firme, da bi se i razumništvo srečno spravilo v tabor „Prim. Lista“ Veljala bo deviza: „Getrennt marschieren, vereint schlagen!“ Capito?

Emilio Schapla — pristojen v Gorici. — Kdo ne pozna v Gorici tega moža? Sin slovenskih starišev, ki niso znali nič italijanski, je bil prvotno vzgojen seveda v slovenščini; ko je pa jel rasti na telesu in na umu, se je pa prevrgel v velikega Italijana ter zagrizenega sovražnika slovenskega naroda, katerega sin je on! Odslej stoji ta mladi mož vedno med prvimi bojevniki za italijanstvo Gorice proti Slovencem, katere je izzival že opetovano, bil tudi kaznovan že radi izzivanja, razgrajanja in drugih takih čednostij, tako da se je politiška oblast, zlasti po zadnjem znanem izzivanju, katero je bil uprizoril v kavarni na Travniku, za katero je bil tudi od sodnije kaznovan, pečala s tem, da bo treba le tega moža izgnati iz Gorice!!

Ali mož s takimi lastnostmi, ki so vse naperjene proti Slovencem v Gorici, mora biti k srcu priraščen goriškim magistratovcem in goriški irredenti! To se umeje. Kdor je stal med prvaki razpuščenega društva „Lega della gioventù friulana“, kdor je bil intimen prijatelj zaprtega Codermaza, tistega mora šteti magistrat med svoje! Taki življi so steber lahonstva v Gorici!!

Goriški magistrat se mu je skazal hvaležnega za njegovo dosedanje delovanje v navedenem smislu ter ga v zadnji seji sprejel med tiste prebivalce v Gorici, ki so tudi pristojni sem, kar Schapla doslej ni bil! Tako je magistrat prekličal račune politiške oblasti ter se sedaj njej roga, češ, pa ga izženite iz mesta, če ga morete!

V tem činu se zopet vidi, kako enostransko je postopanje goriškega magistrata, kako nepravilno izvršuje svoj posel, ako sprejeme med člane občine take življe kakor je Schapla! Pa seveda, na goriškem magistratu se vrši vse izključno le v imenu italijanstva, zato so tam tudi nemogoče reči postale mogoče! Nov novo pridobljenem članu mesta je magistratovcem le čestitati!! Vedno bolj jih spoznavamo, kakšni so.

„Corriere“ in neki „slovenski“ napis. — Pišejo nam od nekod: „Corriere“ je prinesel dne 4. t. m. dopis pod naslovom „Lingua povera“. Tam pripoveduje dopisnik, da je videl na nekem strmem klancu ploščo s sledečim napisom: „Raišat ali brež zlajfat 2 fl. strofa“ ter dostavlja porogljivo: „In cinque parole quattro denominazioni stranieri! Evviva la ricchezza della lingua slovena!“ (Napis se glasi: Raisat ali preveč žlajfat stane 2 f.) Dopisnik je pa zabil povedati mesto, kjer da stoji tista ploča, da bi se Slovenci v resničnosti tega svetovnega dogodka prepričali; zabil je tudi omeniti, je li došel med ondotne Slovence, kjer se ona ploča nahaja le „za špas“ — ali „na špas“; mogoče je tudi, da dotični dopisnik službuje mej Slovenci in uraduje — in lingua d'ufficio! Ako bi se to dogodilo, potem dokazuje svojo „izobrazbo“ s tem, da se kaže nehvaležnega za kruh, kojega uživa na slovenski zemlji; dalje se lahko sklepa, da tisti dopisnik ni „puro sangue“, ampak njegov oče je Slovenec. Stavim dva „patakona“ za enega — da njegovo ime končuje na „č!“ Ker pa potomci s takega križanja uživajo v mladih letih lasko izgojo, se navadno iz njih izcimijo hudi nasprotniki Slovanov. In ker bi hoteli biti po sili potomci naroda „d'avita coltura“, čeprav po njih žilah teče slovenska kri, se te uboge pare gotovo niso slovanske povesti nič naučili, torej tudi ne vedó, da Slovenci so se borili proti napadom Hunov, Avarov in Turkov, da so se borili za obstanek svoj mej tem, ko so Lahi mir imeli in se lahko duševno razvijali! — Ti šovinisti na „č“ — v Primorju jih je kot gob v jeseni — usiljujejo Slovencem svoj jezik, ne samo na sodniji ampak tudi v cerkvi in šoli. Čisto slovenske vasi vdobivajo razne odloke, plačilne naloge itd., v italijanskem ali pa v nemškem jeziku, nekatere slovenske, oziroma hrvatske župnije, dobivajo laške duhovne, in potem velja: Fuori il croato! V slovenskih vaseh se upelje „Legina“ šola in potem tu velja: Fuori lo sciavo! In ako so okoliščine za slovenski jezik bile neugodne in so še vedno takšne, kdo drugi drugi je kriv kot vi — šovinisti s končnico na „ič?“

Vlada pa še podpira tako početje ter usiljuje tu in tam poleg laščine tudi nemščino. Je-li čuda potem, da je v ustih kakega slovenskega človeka postala kaka mešanica z izrazi drugega naroda, bodisi laškega ali nemškega? In kdo ima zaslugo za to?! Deloma Italijani, deloma vlada. In zategadel tista ploča kaže sramoto tistih, ki uče naše ljudstvo mešanice, tistih, ki zasramujejo in tlačijo naš jezik, tistih, ki skozi vse odprtine slovenske hiše usiljujejo nemščino in laščino, tistih, ki podé naš jezik iz šole, iz uradov

ter iz cerkve! Tisti naj pogledajo na ono pločo ter naj vskliknejo: To je naše delo! — ako jih ne bo sram!!

Kar se tiče končno mešanice v jeziku, naj bodo goriški Italijani kar lepo tiho! Če jo hočejo slišati med italijanskim jezikom, naj se napotijo kar v bližnji L o č n i k; tam najdejo v vsaki tretji besedi s l o v e n s k izraz, čeprav proslavljalo Ločnik kot kdo ve kako strašno italijanski kraj! Bodi dosti!"

Kako se branijo slovenščine. — V Kozano so poslali posestniku Č. iz Trsta potom glavne davkarije v Gorici plačilni nalog za davek v i t a l i j a n s k e m jeziku; torej tirjajo Slovenca po laški! Posestnik ni hotel sprejeti plačilnega naloga, zato ga je vrnil obhodniku z razlogom, da ne sprejme na sploh laškega plačilnega naloga, ker mu pritiče slovenski, in pa tudi da ne razume italijanski, torej ne vé, kaj stoji pisano v plačilnem nalogu, in ne vé, zakaj ima plačati to in ono, kar pa vendar kot skrben gospodar mora vedeti. Glavna davkarija v Gorici, namesto da je vrnila plačilni nalog v Trst ter zahtevala slovenski, kakor hoče stranka, je lepo zapečatila plačilni nalog, pa ga poslala po pošti v Kozano. Naslov je bil napravljen v n e m š k e m jeziku! Posestnik Č. je odprl pošiljatev ter se ne malo začudil, ko je zagledal pred seboj baš isti plačilni nalog, kateri je bil zavrnil, in za kateri je moral sedaj plačati še globo, ker ga je dobil po pošti uradno! Šel je s tem plačilnim nalogom h glavni davkariji, katera mu je rekla, naj se pritoži pismeno. In res se je pritožil te dni ter vrnil plačilni nalog. Bomo videli, kaj poreče in stori tedaj tista pospoda, ki se takó ogiblje slovenščine!

Ta slučaj, ki je jeden izmed kdo vé koliko, nam kaže prav jasno, da po davčnih uradih še nimajo nikakega smisla za ravnopravnost nasproti Slovencu. Italijan v naši deželi dobi vse v italijanskem jeziku, kar mu pritiče, Slovenec pa bore malo ali pa nič. Usiljujejo mu italijanščino, mučijo ga z nemščino, in to še takrat, ko p l a č a državi d a v e k! Ali ni tako postopanje drzno izzivanje našega mirnega, žal preveč potrpežljivega ljudstva?

Za vsako reč se moramo boriti potom raznih inštanc, nikjer po c. kr. uradih ne najdemo dobre volje, temveč najpogostejše le zlovoljo in pa zaničevanje našega jezika.

H koncu moramo še pohvaliti posestnika Č., da se zaveda v toliko, da vé, da se mu godi krivica z usiljevanjem italijanščine in nemščine ter da se je tej krivici tudi postavil po robu! Če bi delali vsi tako, če bi se ustavljali vsi raznim laškim odlokom ali plačilnim nalogom, ki so italijanski, pa bi morali biti slovenski, potem bi se prizadete oblasti počasi že privadile, spoštovati naš jezik. Same od sebe tega nočejo storiti, čeprav so vezane na to po zakonih. Ganite se torej prizadeti, kadar Vas mučijo z italijanščino, zahtevajte energično slovenščini isto mesto, katero jej tiče — le po tej poti ponehajo nadlegovati Vas z italijanščino in nemščino, drugače ne!

Še profesor dr. Streinz. — Več gimnazijskih dijakov 5. in 6. razreda, po številu kakih 15., po večini Slovenci, so vzeli koncem šolskega leta odpustno spričevalo: govori se, da Slovenci edino le radi dr. Streinza, kateri naprtuje učencem baš v nemščini grozna bremena. V nemščini se je treba dijakom grozovito veliko učiti prav kakor da ni drugega učnega predmeta na gimnaziju! In posebno je mojster v tem pogledu dr. Streinz. Če pa dijak ne more biti povsem kos težavni nalogi, tedaj pa mu zazveni iz ust dr. Streinza: Besser, wenn Sie austreten würden.

Na sploh čujemo pritožbe, kako strašno se muči mladino na gimnaziju z nemščino. Same pritožbe v časnikih ne izdajo dosti, zato bi bil čas, da se naši državni poslanci pouče o nezdravih razmerah na goriškem gimnaziju ter store primerne korake, da se pouk v nemščini omeji tako kakor potreba, ter da se naredi konec paševstvu velikonemških profesorjev!

Goriški abiturijentje priredé 6. avg. pod pokroviteljstvom vel. gospe Albertine dr. Trillerjeve v Tolminu dijaško veselico s petjem, godbo in igro. Program se priobči pozneje. K obilni udeležbi vabi vse, ki se zanimajo za naše goriško dijaštvo, odbor.

Za efektno loterijo so darovale: Gospica Marija Drašček iz Vrtojbe blazinico za rokovice; gospica Emerika pl. Holzinger, knjige, katere je sama spisala.

Sram jih bilo! V nedeljo so plesali v C e r o v e m na laški takt. Najeli so znane goriške godce, ki so piskali njim na laške instrumente pod slovensko zastavo. Cela okolica skoro se je že otresla laških piskačev ter najema ali slovenske godce ali pa vojaško godbo, fantje v Cerovem, kjer bodo v kratkem blagoslovili slovensko zastavo tamošnje Čitalnice, pa so plesali na laški takt. Tiste, ki so to provzročili, — sram jih bilo!

Italijani — dobrotniki ljudstva. — V K o r m i n u obstoji okoli 8 mesecev denarni zavod „Banco Cormonese". Namen mu je, pomagati kmetu s posojili. Društvo sestavljajo tamošnji tovarnarji, ki se v vseh rečéh naslanjajo na neko banko v „kraljestvu". — Pred par dnevi je prišel iz B r d neki posestnik prašat posojila 150 gld. k temu zavodu. Isto so mu dovolili za 6 mesecev po 6%. Kakih posebnih troškov za to sploh ni bilo; mož je preskrbel vse, kar potreba: garanta in priče, da dobi posojilo. Ravnatelj mu izračuni obrestij za 6 mesecev gld. 4·50 kr., potem pa zahteva še za troške jednako svoto, torej zopet gld. 4·50 kr. Mož pa ni bil tako nespameten, da bi bil plačal 9 gld. to je **12%** obretij, temveč je lepo šel ter dobil privatnim potom posojilo 150 gld. po 6% za 6 mesecev. Taki so ti dobrotniki ljudstva, tako delajo v celem Primorju, hoté ociganiti kmeta, kjer se le da! Korminski irredentovci ne zaostajajo nič za židi! Ob jednem pa bodi tó vspodbudilo, da naši ljudje ne bodo več tako nespametni, da bi hodili k Italijanom po posojila, rajši naj se obrnejo do slovenskih denarnih zavodov, kjer so postreženi ceneje in solidneje.

Strela. — Vsled hudih neviht, ki nastajajo v poslednjem času, človek ni več varen pred strelo. V soboto je treščilo v Oslavlju v hišu g. Fiegelna. Strela je omamila gospodarja, da se ni zavedel par ur, hlapca pa le malo. Oba sta iz vsake nevarnosti.

Po žlebu je šla strela v pritličje ter ondi vrgla na tla deklo, ki je prala; od tam je zopet predrla v hlev in v zemljo. Gosp. F i e g l in delavec sta se čez nekaj časa zopet zavedla. Rodoljubni gosp. F. čuti posledice v glavi.

Cerkveni shod v Skriljah je bil v nedeljo, dné 16. t. m. Udeležilo se je shoda tudi pevsko društvo iz Skrilj ter tako poveličevalo cerkveno slavnost z izvrstnim petjem. Naš poročevalec kliče: Lepa hvala vrlim gg. pevkam in pevcem, ki so tako požrtvovalno povečali shod.

V Farri v Furlaniji nameravajo tamošnji patrijotični prebivalci postaviti spomenik našemu cesarju gledé na lanski petdesetletni jubilej. Nabrali so v to svrho že precejšnjo svoto v Farri sami. To dejstvo nam kaže, da med Furlani je še patrijotičnih ljudij, ali preti jim nevarnost irredentizma, ker goriški irredentovci napenjajo vse svoje sile, da izrujejo iz src Furlanov vsa avstrijska čutstva ter zasadé vá-nja kali irredentizma. Posrečilo se jim je to že na več mestih, vlada pa se ne gane proti takemu gibanju. Ali je njej to vse jedno?!

Listnica. — (S. d., ki mi je poslal dopis z refrainom „Slabše za Vas!", prosim, naj bi se o priliki oglasil pri meni, da „slabše" spremenimo v vsestranski „bolje". Gospodom iz Ljubljane, Št. Petra, Komna, Kanala, Bolca, Kobarida, Tolmina, Kozane, ki so mi pismeno častitali na „taktnem in odločnem nastopu za dr. T." — srčna hvala! Trdna vera, da naše ljudstvo čedalje bolj misli s s v o j o g l a v o, mi daje poguma dovolj, da vstrajam na bojišču v očigled takó mogočnim nasprotnikom. Plavamo čudnim časom nasproti, toda goriški Slovenci dokažimo svetu, da pri nas niso ugodna tla za — kranjske razmere! A. G.)

Gg. dopisnikom s Krasa: Hvala lepa za poslani dopis! Priobčiti seveda ga za danes ne moremo iz lahko umljivih vzrokov. Očitalo bi se nam od gotove strani, da sami sebe hvalimo in drugo, čeprav bi nekateriki t a k dopis priobčili z največjim veseljem. Nas veseli ta dopis posebno radi tega, ker je izšel naravnost iz naroda!

Dopis shranimo za vse slučaje! — Le po tej poti naprej! Pravična reč mora zmagati. Bog in narod!

Naročnikom. — Drugo poluletje smo že pričeli. Prosimo torej, da bi poravnali svoje zastanke vsi dolžniki in vsi poslali naročnino za drugo polovico leta. „S o č a" more vstrajati pri svojem delu le s pomočjo naročnikov! Prosimo!

„Goriška Tiskarna" sprejme nad 15 let staro, dobro izšolano deklico za navadne odpravniške in pisarniške posle.

Razgled po svetu.

Pisarniški ravnatelj v državnem zboru, sekcijski šef pl. Halban pojde v pokoj. Na njegovo mesto stopi najbrže ministerski svetnik v ministerstvu za zunanje posle grof M a r e n z i, brat bivšega tolminskega okr. glavarja.

Demonstracije proti Sokolom na Dunaju. — O priliki ustanovne slavnosti češkega sokolskega društva v Hernalsu v nedeljo je prišlo do demonstracij, katere so uprizorili nemškonacijonalni dijaki, ki so napadli Sokole. Nekaj oseb je bilo lahko ranjenih, dijake je moralo redarstvo siloma razgnati.

Napad na češke Sokole se je vršil pod vodstvom W o l f a, dr. Fochlerja in Mittermayrja; slednjega so bili aretovali. Neki nemško-nacijonalni učitelj je o tej priliki storil veleizdajske izjave.

Koncert „Slovanskega pevskega društva" na Dunaju, kakor smo svoj čas poročali, se ni mogel vršiti, ker so nemški dijaki na visoki poljedelski šoli to preprečili. Vsi tisti visokošolci so bili relegirani ter se jim ni dovolilo, delati izpite. Nekega c. kr. uradnika, ki jim je pomagal, so zapodili iz službe.

Stalna ustanova za vojake iz Primorja in Dalmacije, ki so bili ranjeni v vojni, se razpisuje, in sicer je čas do konca avgusta t. l. vlagati prošnje za to ustanovo naravnost na dr. Karola D o m p i e r i a, tržaškega župana, ki je predsednik kuratorija. Vsak prositelj mora izkazati: 1) z d o m o v n i c o, da je pristojen v kako občino omenjenih dežel; 2) da je služil v vojski ali v mornarici (navesti treba tudi šaržo), da se je udeležil vojne l. 1866 ali poznejših vojnih dogodkov ter da je postal vsled tega nesposoben, služiti si kruh (dokazati je to s patentalno listino — vojaško odpustnico ali „pasom", ki navaja podrobneje okolnost gledé na vojno ter gledé na način in pomen ranitve; 3) da živi v slabih gmotnih razmerah, da je več ali manj nesposoben za delo ter potreben podpore (predložiti je treba zdravniško spričevalo z označenjem telesnih poškodeb kot posledic ranjenja, ubožno spričevalo, županijsko potrjen izkaz o družini, v katerem morajo biti zapisani vsi člani družine, za katere mora več ali manj prositelj skrbeti). 4) Pravico do take ustanove imajo tudi zaostali svojci vojakov, ki so padli v vojni ali pa so radi zadobljenih ran umrli pozneje. Tisti morajo predložiti: vojaški osmrtni list pokojnega z naznanilom bitke, v kateri je padel ali bil težko ranjen, ubožno spričevalo, županijski izkaz o družini, posebe za udove pa izjavo pristojnega županijskega urada, da je prositeljica še udova. Prošnjo kakor tudi vsa spričevala je treba dati potrditi s pečatom dotične politiške krajevne oblasti; k o l e k o v a t i j e n i t r e b a.

Tisti, ki so bili ranjeni v kaki vojni p r e d 1866., nimajo nikake pravice do te ustanove.

Slovensko šolsko vprašanje v Trstu na shodu slovenskih socijalistov v Rojanu dne 9. julija 1899. Omenili smo že v listu resolucijo, katera je bila sprejeta na tem shodu. S tisto resolucijo zahtevajo slovenskih ljudskih šol v Trstu. Iz govora g. Etb. Kristana, ki je utemeljeval resolucijo ter spregovoril marsikatero britko resnico, posnemamo po „Ed." to-le: G. Etbin Kristan je omenjal na to ironično, kako so slovenski starši v svojem utoku od leta 1894. izražali nado, da bodo na najvišjem mestu uvaževali načelo: Justitia regnorum fundamentum —, kako naglašali notorično udanost slovenskega ljudstva. Govornik vzklika: „Ah, če bi bili nekoliko bolj radikalni, če bi ne povdarjali vedno, da zaupamo v pravičnost države, če se ne bi sklicevali o vsaki priliki na svojo udanost! Morda bi bilo bolje... Žrtvujemo se, in Avstrija nas za našo udanost tepe, a mi pravimo: Avstrija, mi smo tvoji udani sinovi! Ti nas sicer tepeš, a mi poljubljamo rob tvoje obleke in upamo v tvojo pravičnost... Ta lojalnost na nepravem mestu je naša nesreča. Poglejte leva v menažeriji in njegovega krotilca. Ako ga ima krotilec jako v „kordi", je lev sicer miren, dokler se krotilec ž njim producira. A kedar odhaja, kako kaže zobe, kako bi planil nanj... Vse drugačni pa smo mi. Mi pravimo svojim krotilcem: Tepite nas, brcajte nas, pljujte na nas — m i o s t a n e m o v e d n o l o j a l n i d r ž a v l j a n i. Ko bi bil govornik na mestu oblastnika, kaj bi storil s takim klečeplaznikom? Temu bi kaj dal? V svoji duši bi se smejal; pobožal bi ga morda malo po glavi, po glavi, potem pa ga zaprl — v hlev. — Na oni strani je irredenta. Kaj vidimo? Da ta irredenta vse doseza, kar ji drago. Naj bi tudi mi nekako pokazali zobe... Govornik opominja z Aškrcem: „Če svojih iščeš ti pravic, po konci glavo nosi!" Zahtevajte, če gre za pravico! Zakaj beračiti, zakaj obljubljati, da bomo še bolj pohlevni, nego smo bili do sedaj? Zobe jim treba pakazati odločno! To je edina pot, po kateri bi se kaj doseglo. Prišel je čas, ko treba, da resno razmišljamo, kaj naj se stori, da pridemo v boju za pravico do nekakih resultatov".

Zrelostni izpit na c. kr. učiteljišču v Kopru so izdelali z dobrim vspehom sledeči gospodje: Fr. Bollé, Drag. Bratina, Drag. Filipič, Iv. Gerželj, Rajm. Gradnik, And. Rojic, Jos. Šinigoj in Ant. Ferlat. Mladim gg. učiteljem želimo mnogega blagoslova in sreče v njih težavnem stanu. Gojite in izobrazujte nežna srca mile mladine ter delajte jej stezo do lepše in boljše bodočnosti!

Razmere na c. kr. učiteljišču v Kopru. — Leta 1896. so si ustanovili dijaki na migljej nekega profesorja dijaško društvo.

Namen mu je bil: izobrazba v izvenšolskih predmetih. To naj bi se doseglo s petjem, godbo (tamburaški zbor in orkester) in čitanjem listov, itd.; vse je prav lepo vspevalo dve leti. Že koncem drugega leta pa je bil oni gospod profesor nekam nezadovoljen. Začetkom tretjega leta pa je izdal nekdo društvo, kakor je sam že prej pripovedoval, da je izda. Vsled tega so dobili dijaki strog ukor od ravnateljstva. Čudno pa, da niso dobili dijaki, ki so bili v zvezi z izdajico, ukora. Posebno čudno, ker se je govorilo, da imajo tudi oni nasprotno društvo? Povod temu govorjenju je bilo vse obnašanje in govorjenje nasprotnikov.

Posebno neverjetne reči se gode na tem učiteljišču v narodnem obziru. Kakor že leta 1897. pri državnozborskih volitvah, tako so se tudi letos pri dohodu deželnega zbora udeleževali italijanski gojenci javnih demonstracij. Pri ravnateljstvu menda ni to nikakoršen prestopek, ni demonstracija. Slovenec pa že izziva v takih slučajih, samo če se prikaže na ulico. Seveda to po besedah g. ravnatelja: „Ni treba, ne da pojete ali igrate javno za demonstracijo. Demonstrujete tudi, če igrate ali svirate, ali pa pojete slovenske komade doma, ali pa če se pokažete na ulici ali trgu".

Če zaigra kedo od Slovencev kako bolj narodno pesem, sliši takoj od vrat prihajajoči glas: Um Gottes Willen, da wird wiederum Politik getrieben". (V šolskem poslopju so trije klavirji, pri katerih se vadijo gojenci). Italijan pa sme javno ob vsaki uri prepevati: „Viva Dante, Marameo" in slične. Če je kje v koperski okolici kaka veselica, je Slovencem dan prej gotovo prepovedano, udeležiti se veselice, med tem ko so Italijani že večkrat sodelovali pri veselicah v gledališču, katerih dobiček je bil namenjen v „dobre namene". Če so pa Slovenci kedaj kaj zinili o teh zadevah ravnatelju, se je ta kar obrnil in odšel. Vseskozi se kaže, da ne pride nikoli do boljšega, kakor je rekel neki profesor: „Vi molčite, dokler vas ne t e p e j o, naj delajo kar hočejo. Kedar vas bodo pa s pestmi tolkli, takrat pa se oglasite!" Potem pa naj reče kedo, da se ne godi dobro slovenskim učiteljiščnikom v Kopru!!

Italijanski barbari v Pulju. — Povsodi so jednaki, na enem koncu primorskih pokrajin kakor na drugem, v Gorici kakor v Pulju. Dva dijaka srednjih šol v Pulju sta te dni pri belem dnevu metale kamenje na tablo „Prvega istrskega Sokola". Kamenje je letelo tudi na vrt, in neko gospo bi bilo kmalu nevarno zadelo. To svoje junaško početje so spremljali z vskliki: Maledetti sciavi! Redarstvo je končno prijelo ta dva nadepolna zastopnika „avite coltura" ter ju vložilo v zapor. Take sadove rodi hujskanje italijanskih matadorjev proti Hrvatom!

Proti laškemu gimnaziju v Pazinu, kateri ima biti vzdrževan na deželne troške, je protestovalo občinsko zastopstvo v Kastvu, protest je bil odposlan pristojnemu okrajnemu glavarstvu na Volosken z nalogom, da se ima sporočiti o njem ministerskemu predsedniku. Protest dokazuje jasno, da italijanski gimnazij v Pazinu ni potreben, da je le čin čisto strankarsko-politiške naravi, izvirajoč iz načela, da Istra je italijanska, ter v kolikor še ni, da mora biti.

Podpora iz Italije. — V italijanskih listih je čitati, da podružnica znanega društva „Dante Alighieri" v Vidmu je poslala 4000 lir primorskim irredentovcem v svrho poitalijančevanja hrvatskih in slovenskih otrok.

Boljše bi bilo, da so poslali te z največjo težo nabrane novce svojim sužnjim bratom v Eritreji, ki preklinjajo svojo domovino.

Male pesni. — V Celju v tiskarni Drag. Hribarja je izšla mična knjižica z naslovom „Male pesni", ki so namenjene mladini. Pesni je zložil znani pesnik-duhovnik Jož. Mar. Križišnik. Dobivajo se v Celju v prej imenovani tiskarni po 12 kr., po pošti 15 kr.

V Ormožu na Štajerskem se je osnovala o k r a j n a p o s o j i l n i c a r e g i s t r o v a n a z a d r u g a z n e o m e j e n o z a v e z o, ter začela svoje poslovanje dne 15. julija t. l. V načelstvu in nadzorstvu so odlični rodoljubi iz Ormoža, Središča in okolice. Nova posojilnica obrestuje denarne vloge po 4½% od 1. in 15. vsakega meseca računjeno ter se nevzdignene obresti pripisujejo polletno h glavnici.

Menična posojila dajejo se na 6%, proti vknjižbi pa na 5½%.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Hrvatski učiteljski konvikt. — Hrvatsko učiteljsko je zgradilo s svojim denarjem in s podporami prijateljev v Zagrebu učiteljski konvikt, kateri so otvorili te dni. V njem ima prostora 60 gojencev; namenjen je sinovom-dijakom hrvaških učiteljev. Otvoritve so se udeležili tudi zastopniki slovenskega učiteljstva. Sčasoma utegnejo zgraditi sličen konvikt tudi v Kjubljani.

Poslano.*)

Iz Št. Andreža. Sl. županstvu in podpisanemu podžupanu Francu Zavadlavu, veleposestniku: Prisiljen sem odgovoriti na spis proti moji osebi v „Soči" št. 55. Prvo trdim, da je res, da so volili volilci, ki ne plačujejo krajcarja zemljiščnega in hišnega davka. Da ste se strogo volilnega reda držali, bo pa odločeno pri rešitvi utoka naše stranke. Res je, da se je Sovodenjcem obljubovalo, da se bode lahko cerkev zidala brez doklade, ampak s cerkvenim in z občinskim imetjem, kar je tudi pošteno! Vi me vprašate, zakaj se ni cerkev v mojem županovanju zidala? Krivda je bila na cerkovni stranki, ker ni hotela še 1000 gld. dovoliti, kar ni bila moja dolžnost, jih iz svojega žepa izplačati. No, Vi pravite, da sem jaz kriv pravde z goriškim mestom, kar ste gotovo vi, ki ste pravdo izgubili in se za to nič več niste brigali; torej vaša in ne moja zanikernost! Tisto pravdo bi bili gotovo udobili, ako bi se ne bili odnesli vsi akti tožbe od prejšnjega odvetnika k nekemu drugemu, torej ste vi pravdo izgubili in ne jaz! Da so bili stari zastanki hišnih in zemljiščnih posestij, je pa res: ker sem bil usmiljen za naše reveže, sem pustil, da so ložej svoje opravke opravljali! Zdaj pa še niste zadovoljni, ko sem vam pustil kapitale, da se vzdignejo

(Dalje na četrti strani.)

*) *Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.* *Op. uredn.*

Ustanovljeno leta 1863.

Prvi primorski zavod za izdelovanje aromatiških izčedkov, likvêrov itd. tvrde

Fratelli Marega

Gradisca, Isonzo.

Čistilnica na par:

konjaka, slivovke, tropinova in najfinejših likverov.

Jovarna vinskega kisa

po edino racijonelni sistemi „Pasteur".

in ne da se plačajo. Čudno! Za vami pa mislim, da ne bode na obresti ne ostankov, sicer od tistih stanovanj, katera so že črez leto popolnoma prazna, ker ste izgnali popolnoma pridne plačalce, ko so plačevali črez 150 gld. na leto; ali je to boljše gospodarstvo, vprašam Vas, g. veleposestnik Zavadlav? Torej Vi ste meni omenili, da je bilo pod mojim županstvom nekaj zanemarjenega, kar ni res, kakor sem se opravičil. Zdaj pa na ljubo Vam hočem omeniti nekaj o Vašem pridnem gospodarstvu, in sicer:

1. mi smo imeli tri popolnoma dobre zvonove, in sicer zavarovane. Ko se je eden teh malih ubil, ste pa druge dva popolnoma dobre storili iz turna dol vreči in po mojem in več drugih mnenju slabših na turen postaviti; pa stroškov je bilo 1500 gld. brez potrebe. Ali je to res?

2. Ste prodali nekoliko zemljišča vodstvu železnice pri velikih Rojah. Ko Vam so hoteli po pošteni ceni plačati, pa Vam ni bilo prav, ste storili priti cenitelju na lice mesta, ko niste potem še polovice prijeli, torej od 5 do 6 sto goldinarjev gotove zgube! Ali je to res?

3. Ste dali 2000 gld. za namenjeno Vipavsko železnico, ko je več potrebno za zidanje nove potrebne cerkve, Ali je to res?

Morda pa ste imeli dobre misli, napraviti trozvezo, to je, tisti stotaki, ki ste jih manj pri zemljišču na Rojah prijeli od vodstva železnice, so kakor bi bili darovani, se ve, Nemcem, tisti pa od zvonov so šli v Italijo v Videm. Torej to je od Vas pa vendar čast, da pokažete ljubezen do drugih narodov! Ali vidite, slavni bralci, da nimamo tukaj le zeljnatih in kapusovih glav, ampak tudi prave modrijane, čast jim! Zdaj pa Vi, g. veleposestnik Zavadlav, ste nekoliko omenil od moje osebe, da kakor sem jaz mož, da tudi mislim od drugih; to ste pa prav zadeli, ker pošten mož misli tudi, da so drugi pošteni, krivičen pa ne! Vi se pa morda drugače cenite, da ... mož ko ste Vi, da še para mu ga ni. Menda se nekoliko motite, pa ni zamere, ker imate v tem času velike opravke z obširnim z velikim posestvom!

Št. Andrež, dne 17. julija 1899.

Bivši župan:
Jožef Nanut, m. p.

Dunajska borza
18. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gld 60	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	„ 30	„
Avstrijska zlata renta	119	„ 35	„
Avstrijska kronska renta 4%	100	„ 50	„
Ogerska zlata renta 4%	119	„ 30	„
Ogerska kronska renta 4%	96	„ 60	„
Avstro-ogerske bančne delnice	910	„ —	„
Kreditne delnice	378	„ —	„
Loudon vista	112	„ 50	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	„ 97½	„
20 mark	11	„ 78	„
20 frankov	9	„ 55½	„
Italijanske lire	44	„ 57½	„
C. kr. cekini	5	„ 67	„

Pekarija na prodaj
po jako nizki ceni,
preskrbljena je z vso potrebno opravo na dobri poziciji.

Več se izve pri gosp. **Henriku Stibioli v Trstu** Piazzetta S. Giacomo štv. 3 (Corso.)

Kmetijski upravitelj
kateri je zmožen tudi samostojno voditi gospodarstvo v vseh strokah, in z večletnim službovanjem, ter z dobrimi spričevali, želi službo premeniti s 1. septembrom t. l.

Naslov pove uredništvo „Soče".

Zobozdravni in zobotehniški atelier
Dr. Med. univ. S. Damaschek
v Gorici, v ulici Dante hiš. št. 14 v pritličju.
Ordinuje od 9—1 in od 3—6.

Kmetsko posestvo
blizu Škofjeloke

obsežno 61 oralov, mej temi je 25 oralov zarašenega gozda, z hišo, kočo in 3 gospodarskimi poslopji, na kojem se lahko preredi 14 goved, 5 prašičev in 30 glav drobnine je z vsemi gospodarskimi pritiklinami iz proste roke za blizu **8000 gld.**, je

takoj na prodaj.

Kupci naj se oglašajo pri **M. Žigonu,** trgovcu v Škofjiloki (Gorenjsko.)

ODLIKOVAN
fotografski atelier
Anton Jerkič
na Travniku štev. 11 v Gorici,
podružnica
na Acquedottu št. 25 v Trstu,
priporoča se
slavnemu občinstvu v mestu
in na deželi v blagohotno podporo.

Špedicijska poslovnica
Gašpar Hvalič v Gorici
30 51—10 v ulici Morelli 12
se toplo priporoča Slovencem v Gorici in z dežele.
Ima zapri vez za prevažanje pohištva.

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavnica in ni nikaka nevarnost. — Ponudbe pod **Ludwig Osterreicher,** VIII Deutsche gasse 8 Budapest. 10-1

Nova knjigoveznica.
Udano podpisani usoja si naznaniti slavnemu občinstvu, da je otvoril dne **1. julija t. l. po novejših zahtevah in z najnovejšimi pripravami preskrbljeno knjigoveznico v Gorici,**
v Semeniški ulici štv. 3.
(začasno v sedanji Jeretičevi knjigoveznici).

Priporoča se posebno prečastiti duhovščini za ***prevezavo misalov*** in drugih mašnih knjig, nadalje slavnim krajnim šolskim svetom in učiteljstvu za ***prevezavo šolskih knjižnic*** in sploh za vsako delo, bodisi v popravo ali na novo izdelanje, za kar zagotavlja trpežni izdelek in točno postrežbo po jako kulantnih cenah.

Z ozirom na to, da je imel že priliko popolnoma izuriti se v tej stroki kot dolgoleten poslovodja večjih knjigovežkih zavodov, upa, da ga bode to slavn. občinstvu najbolje priporočalo.

Rojakom v mestu in okolici, se priporoča udani

Ivan Bednařik,
knjigovez.

Trgovina z jedilnim blagom
G. F. Resberg v Gorici,
v Kapucinski ulici št. 11
ter podružnici na Kornu štev. 2
priporoča to-le blago:
Sladkor — kavo — riž — mast — poper — sveče — olje — škrob — ječmen — kavino primeso — moko — gris — drobne in debele otrobe — turšico — zob — sol — moko za pitanje — kis — žveplo — cement bakreni vitrijol itd. 3 20 8

Zaloga pristnega dalmatinskega žganja na debelo
ter pristnega črnega in belega vina.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
41 52—9 priporoča

pristna bela in črna vina iz **vipavskih, furlanskih, briških, dalmatinskih** in **isterskih vinogradov.**

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerne. Postrežba poštena.

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd., vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo (S. el.) tiskarno črk na perilo. (P. el.)

Dobroznana gostilna
ANTONA VODOPIVCA
pri
„Petelinu"
v
Trstu
v
ulici Ghega
št. 7.

je v bližini južnega kolodvora jedina narodna gostilna
s prenočišči, katera toči pristna bela in črna
vina iz Vipavske doline.
Kuhinja domača z okusno pripravljenimi jedmi.

Prva slovenska trgovina z železjem
v Gorici
Konjedic & Zajec
(prej G. Darbo)
pred nadškofijo št. 5.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega **štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene** in **medene pločevine, orodja za razne obrti** in **pohišnega, štedilna ognjišča, peči, cevi** in **predpečnike, nagrobne križe.**

Vsakovrstne **okove za pohištvo** in **stavbe.** Prevzemata vse naročbe za **vsakovrstne stavbe** in **druge podjetja.**

Glavna zaloga za Gorico in okolico
izdelkov c. kr. priviligovanih livarn.

Pripoznano najboljših patentovanih kotlov gosp. **Nussbaum-a** v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga
najboljšega koroškega Acalon in Brescian-jekla.

Zaloga **Portland** in **Roman-Cementa, kmetijskih strojev** iz prvih tovarn.

Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.

Tiskarna ustanovljena leta 1893., je oskrbljena z najmodernejšimi črkami.

„Salonska knjižnica"
„Slovanska knjižnica". „Knjižnica za mladino".
„Primorec". „SOČA". „Kažipot".

Goriška Tiskarna
A. GABRŠČEK,
zaloga vsakovrstnih izgotovljenih tiskovin za županstva, cerkvene, šolske in druge urade
v Gosposki ulici štev. 9. v Gorici,
sprejema naročila za tisek vsakovrstnih tiskovin,
kakor:
vabila k veselicam in plesom, račune, zavitke in listovni papir z natisnjeno tvrdko za trgovce in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi zavitki in elegantnimi škatljicami.

Tiskovine po uzorcu za zasebnike, urade, društva itd.
izvršuje točno in natančno po zmerni ceni.

Sledeče tiskovine ima tiskarna izgotovljene v zalogi:

Za županstva: Spisek za volilce, glasovni imenik, kontrolni razkaz (za volitve), opravilni zapisnik, blagajnični dnevnik (z glavo), sklep računa, proračun, domovnica, ubožni list, plačilni nalog, vročilni list, razna povabila (k volitvi, k novačenju, v občinski urad), vabilo starešinam k seji (z dnevnim redom in brez njega), pobotnice, zapis za mrličem, izkaze o premembah stanovališča (za vojake), poštni dnevnik, kazenski zapisnik, prošnje za oproščenje vojaščine itd.

Za cerkvene urade: Liber bapt., Liber def., Liber matr., Status anim., Testim. mortis, Testim. matrim., Fides mortis et sepult., Fides matr., Nota pro den. factis (in faciendis), Fides Nativit. et Bapt., Testim. status liberi. krstni list, mrtvaški list, pobotnica za obligacije in za plače, izkazi umrlih, račun (z raznimi prilogami) itd.

Za šole so v zalogi vse tiskovine v slovenskem, hrv. in ital. jeziku, kakor razrednice, tednik, oprav. zapisnik itd.

Za sodne urade: opr. zapisnik, zapisnike, vročilne liste, vabila, plačilne naloge, malotne tožbe, pooblastila, zvršilne prošnje itd. itd.

Vsako naročilo, bodisi tiskovno ali iz zaloge se izgotovi v toku 24 ur.

V zalogi „Goriške Tiskarne" A. Gabršček so izšle knjige:

„Materino delo za Boga in domovino". Za Slovenke priredil Simon Gregorčič ml. Cena s poštnino 70 kr.

„Zgodov. črtice iz pokneženе grofije goriške in gradiške". Spisal Šimon Rutar. Cena s poštnino 55 kr.

„Venec slovanskih povesti". Črtice iz ruskega, poljskega, slovaškega in hrvaškega življenja. I. Cena s poštnino 55 kr.

Simon Gregorčičeva zbirka pesmi. Cena lični izdaji 30 kr.

Ant. Funtka izbrane pesmi. Cena lični izdaji 50 kr.

Pagliaruzzi-Kriłanove poezije (dve knjigi) ***in spisi v prozi.*** Cena vsem snopičem s poštnino 1 gld. 60 kr.

Anton Klodičev „Materin blagoslov". Cena s poštn. 18 kr.

„Epizoda iz kulturne zgodovine goriške", ali košček zgodovine goriškega c. kr. gimnazija. Spisal mons. Andr. Marušič. Cena s poštnino 12 kr.

„Slovanska knjižnica". Izhaja 15. dan v mesecu. Do konca leta 1898. je izšlo 81 snopičev. Celoletna naročnina gld. 1·80.

„Knjižnica za mladino". Izšlo je 24 snopičev. — Cena vsakemu snopiču je 25 kr. Kdor naroči vse snopiče, jih dobi po 20 kr. —

„Salonska knjižnica", za odrasle, začela izhajati začetkom l. 1897. I. zvezek „O te ženske!" stane broširan gld. 1·10, vezan gld. 1·60. V kratkem izide II. in III. knjiga zanimive vsebine.

„Gluhonemi". Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojevanja. 350 strani velike osmine. Spisal Anton Rudež. Znižana cena gld. 1·30.

„Bele noči". Sentimentalen roman. Cena 25 kr.

„Ben Hur", roman iz časov Kristusovih. Angleški spisal L. Wallace, poslovenil Podravski. Trdovezan gld. 1·65, mehkovezan gld. 1·30.

„Kako je ravnati v mlekom?" Slovenskim živinorejcem posebno udom mlekarskih zadrug spisal Milan Ivančič v Tolminu, 1 iztis 15 kr., 10 iztisov gld. 1.

Trdo vezan gld. 1·90. Ручной **Mehko vezan gld. 1·60.**

Рýсско-Словúнскій Словáрь
(Ročni Rusko-Slovenski Slovar)
IN
Kratka slovnica ruskega jezika
(Крáткая Грамáтика Рýсскаго Языкá)

V kratkem izide „Slovensko-ruski slovar" in „rusko-slovenska slovnica".